

Teken- en schilderclub al meer dan 48 jaar

STREEKNIEUWS

De Goudse Streek
ne Goudse Streek

Online
editie
juni 2022

**Het atelier is weer als van-
ouds geopend.**

**Vrij schilderen, workshops,
buitenschilderen, museum-
bezoek, enz.**

Wat een schilderfeest!

**De afsluiting van 750-jaar
Gouda vieren wij met een
geweldige expositie in de
Agnietenkapel.**

Maak er iets moois van!

TEKEN- EN SCHILDERCLUB "DE GOUDSE STREEK"

Opgericht 20 september 1973

www.degoudsestreek.nl

Atelier:

Nelson Mandela Centrum
Bernadottelaan 79
2806 JM Gouda
Tel: 06-82471761
(alleen tijdens de openingstijden)

Secretariaat:

Hilde Laan
Molenmeesterslag 25
2805 GX Gouda
Tel. : 0182-522170
E-mail : Hilde_Laan@hotmail.com

Giro:

IBAN: NL95 INGB 0002 2222 29

t.n.v.:

"De Goudse Streek"
Molenmeesterslag 25
2805 GX Gouda

Normale openingstijden:

Dinsdag 19.30 - 22.00 uur

Woensdag 11.00 - 15.30 uur

Donderdag 19.30 - 22.00 uur

Redactiecommissie:

Jasper Westra
jlevc.westra@gmail.com

Koos Los
koosenhelene@hetnet.nl

John Weebers
weebers@kpnmail.nl

Astrid Huisman
(per editie in overleg)

Inleveren van kopij voor
de volgende speciale editie
van "Streeknieuws".

Vóór:

**24 juni
2022**

Heb je vragen, opmerkin-
gen of suggesties?
Laat het ons weten!

(lettertype: Arial, grootte 11)

Inhoudsopgave

.....	1
Inhoudsopgave	4
Voorzitterstreken	5
Wat er komt	6
Modelavond, vrij tekenen met een model	6
Museumbezoek aan het Kunstmuseum Den Haag.....	7
Buitenschilderdag bij de Kinderboerderij "De Goudse Hofsteden" te Gouda.....	8
Expositie Agnietenkapel, alle activiteiten op een rijtje.....	9
Wat er was	11
Verslag workshop "Dieren" in acryl/olieverf door Cor Fafiani	11
Verslag buitenschilderdag in de Krimpenerwaard te Bergambacht.....	13
Verslag workshop "Model tekenen" door Gerrit van der Beek.....	17
"Schilderkunst van Romantiek tot Abstract – de meest bewogen eeuw van de kunstgeschiedenis"	20
Verslag "burgemeester kijken".....	30
Wat je nog meer wilt weten.....	32
Aandacht voor het geheel	32
Tips.....	34
Kleurenleer van Itten	34
Agenda	35
Juni 2022.....	35
Juli 2022.....	35
Augustus 2022	35
September 2022.....	35
Verjaardagen.....	37

Voorzitterstreken

Beste schildervrienden en -vriendinnen,

Ik heb het idee, dat zelfs sommige inwoners van Gouda niet eens weten wat voor moois de stad allemaal te bieden heeft. En dat niet alleen vanwege die geweldige schilderclub in het Nelson Mandela Centrum of op het gebied van de voorzieningen. Neem bijvoorbeeld eens de tijd om een steegjeswandeling te maken. Doe de deur bij een hofje open en kijk daar eens rond op de binnenplaats of neem een kijkje bij de verschillende sluizen, lees hoe ze functioneren of maak een wandelingetje langs de grachten en kijk dan eens niet op ooghoogte maar omhoog naar de gevels. Zo kan ik nog wel even doorgaan.

En dan heb je ook nog de omgeving van Gouda. Buiten schilderen in de Krimpenervaard, dan voel je hoe bevoorrecht we hier zijn. Alleen al de route naar het buitenschilderadres "Bij Margo" was al een feestje. Rijdend langs bermen vol fluitenkruid en raapzaad kijk je de weidsheid van de Krimpenervaard in. Bij Bergambacht ga je dan ook echt de polder in. Niet alleen de polder zelf heeft veel te bieden, maar Margo voegt daar nog veel aan toe. Een ongelooflijk vriendelijke gastvrouw op en heel mooi plekje. Ja, dat moest ik eerst even kwijt.

Dan de komende zomerperiode. Zoals je in de agenda kunt zien, is er nog een keer in buitenschilderen en een museumbezoek voorzien. Verder blijft het atelier in principe de gehele zomerperiode geopend. Natuurlijk is iedereen de komende maanden druk met de inbreng voor de expositie in de Agnietenkapel, 'Ster op het doek', het doekje voor het tableau en de inbreng voor het individuele werk. Lees nog eens door, wat daar allemaal over is geschreven. Heel belangrijk is, dat we goed voor de dag komen. Dus met verzorgd en ingelijst werk.

De intekenlijsten voor jouw inbreng aan schilderijen en het inschrijven voor hulp bij opbouw, afbreken en surveilleren worden rond 1 juni opgehangen. Doe dit voor de uiterlijke inschrijfdatum van 26 augustus. Niets is zo vervelend als belletjes of mailtjes met de mededeling dat je vergeten hebt je in te schrijven.

Op verzoek starten we weer met de maandelijkse portrettekenavonden. Dit wel met vrijwilligers vanuit de leden of modellen geregeld door de leden. Ook al is portrettekenen niet direct jouw voorkeur, je leert er wel heel veel van.

Copy voor het Streeknieuws van juli graag naar zowel Jasper als John. Zie de mailadressen bij "redactie-commissie".

Ik wens een ieder een fijne vakantie en succes met de "toppers" die je onderhanden hebt voor de expositie.

Koos

Wat er komt

Modelavond, vrij tekenen met een model

Donderdag 9 juni 20.00-22.00 uur

Tijdens de Algemene Ledenvergadering is gevraagd om weer vrije modelavonden te organiseren. Het bestuur heeft in de vergadering gevraagd om voor deze avonden in modellen te willen voorzien, geregeld door of vanuit leden of hun omgeving. Deze avond de eerste vrijwilliger.

Wil je deze avond toch verder werken aan een schilderij, dan is daar natuurlijk ook ruimte voor. Kies wel een plekje, waarbij je de portrettekenaars zicht op het model geeft.

We willen de traditie van één keer in de maand modeltekenen natuurlijk graag voortzetten. Dus wie is er in juli/augustus beschikbaar of kan een oma, opa, kind, kleinkind, buurvrouw, buurman of kennis regelen. Graag z.s.m. met voorkeurdatum bij het bestuur aanmelden.

Portret- en modeltekenen is een geweldige uitdaging, maar juist daarom enorm leerzaam. Ga jij die uitdaging ook aan???? Vergeet niet om af en toe door je oogharen te kijken (licht/donker-vlakken) en om regelmatig een stapje achteruit te doen (vorm en verhoudingen).

Natuurlijk helpen alle portrettekenaars even mee om een mooie opstelling voor en rond het model te maken en na afloop ook weer even op te ruimen.

Koos

Museumbezoek aan het Kunstmuseum Den Haag

Vrijdag 17 juni

Woensdagavond 11 mei heeft Pim Brinkman een boeiende lezing over de "Schilderkunst van Romantiek tot Abstract – de meest bewogen eeuw van de kunstgeschiedenis" gegeven. Het eindigde bij Mondriaan. Daarom als aanrader om de tentoonstelling over deze veelzijdig kunstenaar te bezoeken.

In 2022 is het 150 jaar geleden dat een van de grootste kunstenaars van de twintigste eeuw geboren werd: Piet Mondriaan (1872-1944)

Kunstmuseum Den Haag, dat met ruim 300 werken de grootste collectie Mondriaan ter wereld heeft. Laat dit niet ongemerkt voorbij gaan.

Speciaal voor dit jubileum is er een tentoonstelling waarin wordt getoond, hoe Mondriaan zich bewoog tussen zijn vrienden en tijdgenoten en hoe groot zijn artistieke invloed is op de kunstenaars na hem.

Daarom heeft de museumcommissie een museumbezoek met gids geregeld naar het Kunstmuseum in Den Haag.

Wanneer? **Vrijdag 17 juni.**

- Vertrek van station Gouda 10.32 uur spoor 8.
- Aankomst Den Haag 10.51 uur dan met tram 16 naar Stadhouderslaan 41.
- Rondleiding met gids 12 uur. (€ 4 bijdrage gids)
- Na de rondleiding gezamenlijk lunchen?
- Terug uiterlijk met trein van 15.40 uur.

Heb je belangstelling voor dit museum bezoek?

Meld je aan via e-mail joke.mieloo@kpnplanet.nl

Vind je het gezellig om na de rondleiding met elkaar te gaan lunchen?

Geef dit ook aan bij de aanmelding.

Wil je meer weten over de tentoonstelling of over het museum?

Kijk dan op de site van <https://www.kunstmuseum.nl/nl>

Vriendelijke groeten de Museum commissie.

Vriendelijke groeten,

Noteer nu al in de agenda:

Het volgende museumbezoek wordt woensdag 17 augustus aan het Rijksmuseum te Amsterdam.

Buitenschilderdag bij de Kinderboerderij "De Goudse Hofsteden" te Gouda.

op dinsdag 21 juni, de eerste dag van de zomer, vanaf 10.00 uur

Jong leven op de kinderboerderij

Bloemendaalse weg 34-A Gouda

De titel geeft ook meteen een hint over de uitdaging van de dag. Jong leven springt alle kanten op. Voor dieren geldt, dat ze meestal niet stil zitten. Dus zal je misschien het beste uit de voeten kunnen door schetsen te maken. Probeer dan eens om ook die schetsen in verf uit te voeren. Kies een of hoogstens een paar kleuren. Wil je toch iets rustiger aan de slag, dan geven de boerderij, de stallen en de bomen op het erf daar voldoende inspiratie voor.

We ontmoeten elkaar om 10 uur. Dan opent de kinderboerderij. We gaan eerst even rondkijken en op de deel een kop koffie drinken. Er staan op het terrein veel banken. Maar je zult het maar net treffen, dat er geen is op de plek waar jij aan de gang wilt. Dit is een hint.

We zullen niet de enige bezoekers zijn. Voor oppas-opa's en oma's is het een geliefde plek om met de kleinkinderen heen te gaan. Hele schoolklassen komen er hun lunch opeten. Ook de kinderen horen op de kinderboerderij en zijn een leuk onderwerp om aan je schets toe te voegen.

Wij zoeken ons eigen plekje om te lunchen. Leni zorgt voor karnemelk en melk.

Om drie uur sluiten we gezamenlijk af op de deel met een kop thee. En natuurlijk bekijken we dan elkaars werk.

In de buurt van de kinderboerderij is een parkeerplaats. Opgeven bij Piet Tom met een mail. ptsmit@planet.nl uiterlijk vijf dagen van te voren.

Tot ziens tussen de dieren.

De commissie Buiten, Leni en Piet Tom

Expositie Agnietenkapel, alle activiteiten op een rijtje.

Het tijdschema:

Donderdag 26 augustus	Einddatum intekenen opgave vrije werk
Maandagavond 12 september	Wellicht al spullen naar de Agnietenkapel brengen. <i>Informatie daarover volgt later.</i>
Dinsdag 13 september 09.00-10.00 uur	Schilderijen brengen en inrichten van de Agnietenkapel
Dinsdag 13 september 20.00 uur	Opening van de expositie door de burgemeester van Gouda met aansluitend zijn keuze "Ster op het doek"
Woensdag 14 september 10.00-17.00 uur	Expositie open voor publiek
Donderdag 15 september 10.00-17.00 uur (en mogelijk tot winkelsluitingstijd)	Expositie open voor publiek
Vrijdag 16 september 10.00-17.00 uur	Expositie open voor publiek
Zaterdag 17 september 10.00-17.00 uur	Expositie open voor publiek
Zaterdag 17 september 17.00-	Ophalen schilderijen, afbreken expositie en overbrengen naar NMC

Hulp bij inrichten, surveilleren en afbreken van de expositie:

Voor het inrichten, toezicht gedurende de openingstijden en het afbreken van de expositie is veel hulp en transport gewenst en nodig.

Intekenlijsten:

De inschrijffijsten voor genoemde activiteiten worden tijdig in het atelier opgehangen.

Het individuele vrije werk:

In dit voor Gouda belangrijke jaar willen we als oudste en grootste teken- en schilderclub in Gouda goed voor de dag komen. Zeker nu de burgemeester de expositie opent en poseert als "Ster op het doek". Natuurlijk is je werk goed verzorgd. Dat wil zeggen dunne doeken voorzien van lijst en aquarel met passe-partout en achter glas. En alles voorzien van een deugdelijk en goed aangebracht ophangstelsel (horizontale draad). **Vraag zo nodig advies of hulp** aan een bestuurslid of een ervaringsdeskundige.

Intekenlijst.

Schrijf je te exposeren werk (maximaal 3) in volgorde van jouw voorkeur in. Bij sluiting van de inschrijftermijn wordt gezien hoeveel werken van elke inschrijver kunnen worden geplaatst. Je eerst ingeschreven werk kan worden geëxposeerd en nr. 2 en 3 afhankelijk van de ruimtemogelijkheden.

De intekenlijsten voor inbreng van het vrije werk voor de expositie worden in het atelier opgehangen. Intekenen kan tot uiterlijk donderdag 26 augustus.

Het tableau "Gouda 750"

Gouda kreeg op 19 juli 1272 stadsrechten van Floris V, graaf van Holland, bestaat als stad dit jaar dus 750 jaar en dat wordt van april t/m september 2022 uitgebreid gevierd. Daarom is het jaarthema van ons traditionele tableau in de Agnietenkapel "750 jaar Gouda".

De leden, die meedoen aan het tableau, krijgen een doekje van 40 x 40 cm. Gebruik uitsluitend dit doekje en schilder daarop met acryl of olieverf iets wat met de stad Gouda te maken heeft in relatie tot haar 750-jarig bestaan. Er wordt wel verwacht, als je een doekje meeneemt, dat je bij aanvang van de tentoonstelling het ook expositiewaardig inbrengt.

Het doekje voor het tableau heeft geen ophangstelsel nodig. Het wordt op de achterwand van de kapel tot één groot samengesteld geheel verwerkt.

Suggesties/ideeën:

Kies een plekje in Gouda, wat met de geschiedenis van Gouda te maken heeft of juist iets moderns of maak een keuze uit alles wat daar tussen zit. Het is natuurlijk wel leuk, als hetgeen je uitbeeldt voor de bezoekers goed herkenbaar is.

Op de website over 750 jaar Gouda vinden we de volgende tip:

Er is een hoop gebeurd op de tijdlijn van de stad, te veel om op te noemen. Daarom hebben we een keuze van hoogte- en (soms) dieptepunten gemaakt en die chronologisch op volgorde gezet. Heb je zelf geen idee voor een onderwerp, dan is het daarom best handig om de website met deze historische lijn over Gouda te bekijken: [Klik hier](#)

Intekenlijst

Schrijf je naam op de intekenlijst in het atelier als je het themadoekje meeneemt en heel belangrijk: "Schrijf ook achterop het doekje je naam". Voor de makers van een overzicht van het tableau is dit een "must" en een "ramp" als de maker van het doekje niet bekend is.

De opening van de expositie in de Agnietenkapel:

De burgemeester van Gouda, mr. drs. P(ieter) Verhoeve, heeft toegezegd onze expositie in de Agnietenkapel te willen openen. Dit vindt plaats op dinsdagavond 13 september om 20.00 uur. Kom op tijd!

Na de opening zal hij de van hem gemaakte portretten een voor een onthullen en zijn keuze maken welk schilderij hij wil behouden. De maker van het gekozen portret ontvangt naast eeuwige roem van de vereniging de gelukwensen en een enveloppe met inhoud.

De Agnietenkapel heeft tegenwoordig geen geluidsinstallatie meer. Het verzoek is dan ook om tijdens de over het algemeen korte praatjes aandacht voor de spreker te hebben.

Wat er was

Verslag workshop "Dieren" in acryl/olieverf door Cor Fafiani

zaterdag 7 mei van 10.00-15.00 uur

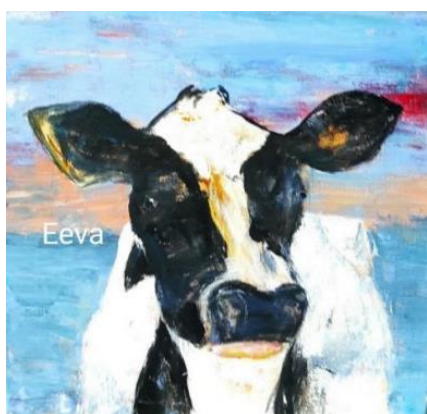
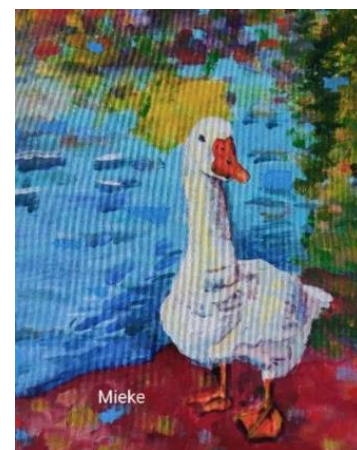
Op zaterdag 7 mei hadden wij een workshop Dieren schilderen o.l.v. Cor Fafiani. De bedoeling was, dat iedereen vrij was een dier – lievelings- of fantasiedier – met acryl of olie verf te gaan schilderen.

Cor toont eigen werk

Hieronder geven de deelnemers een korte impressie, hoe zij het hebben ondervonden :

- *Erg leuke workshop. Ik kon volledig mijn surrealistische stijl kwijt onder deskundige leiding van Cor.*
- *Goede tips gehad en verder.... gezellig.*
- *Bij de start heeft niemand iets ... aan het einde zijn alle schilderijen weer anders, zo verrassend.*
- *Zo fijn met de adviezen van maestro Cor Fafiani weer een kleurrijk schilderij op te zetten.*
- *Een fijne workshop met goede tips.*
- *Leerzaam en gezellig.*
- *Mijn dier was minder geslaagd, maar er weer veel van geleerd. Ga er mee verder en dank voor de heerlijke lunch.*
- *Had niet verwacht dat het mij zo goed zou lukken. Maar met de tips van Cor wel. Ik vond het gezellig.*
- *Fijne workshop, goede advies, mogen er meer van komen. Ik heb wederom weer genoten.*
- *Ik was weer even die kleine jongen lopend in de wei tussen de toen nog gehoornde blaarkoppen en Cor hield me daarbij stevig aan de hand.*

Cor heeft als laatste geschreven:

"Vooral de diversiteit en inspanning van jullie heeft als doel gewerkt. Mooie werken waar jullie trots op kunnen zijn."

Met hartelijke groet Eefje

Verslag buitenschilderdag in de Krimpenerwaard te Bergambacht

Dinsdag 10 mei vanaf 10.00 uur

Een fantastisch plekje "Bij Margo", mooi weer, een fijne ontvangst met koffie met door Leni en Piet-Tom, gezellig toeven, lekker schilderen, met elkaar lunchen en de resultaten mogen er zijn. Dat is waarom buitenschilderen zo leuk is.

Een dag om je jas niet aan te hoeven trekken en thuis te laten, want wat een heerlijke temperatuur met in de lucht cirrostratus, een hoog gesloten wolkendek. De zon niet tot amper zichtbaar, gaf wel een vermoeden van haar plaats in het zwerk. Vooraf voorspeld droog weer, dus geen spatje hemelwater. Geen last van in de loop van de dag verschuivende schaduwen, anders altijd iets om rekening mee te houden. Dit alles is gunstig voor de door Leni en Piet Tom geplande activiteit van heden, namelijk het buiten buitenschilderen. Voor de zekerheid wel iets van hoofdbedekking (een strooien zonnehoed) meegenomen om, mocht de zon toch in al haar kracht doorbreken, te zorgen, dat je hoofd koel blijft en je geen zonnesteek oploopt.

Mijn gemotoriseerd middel van vervoer reeds vroeg in de ochtend ingeladen met het voor deze dag benodigde materieel zoals ezel, canvasboard, krat met schilderspullen, lunchtrommel met smakelijke inhoud,

tafel en (klap)stoel. Die laatste had ik niet nodig, want ter plaatse aanwezig. Vervolgens ingestapt, gestart en naar dorpsgenoot Nelly gereden. Daarna in haar gezelschap naar de door Piet Tom en Leni besproken plaats van handeling.

Een schitterende rurale, toeristische autorit, die ons voerde langs de Hollandsche IJssel, de Julianasluis, Kanaaldijk, Polderweg tot rotonde, Provinciale Weg richting Bergambacht, daar de rotonde rechtsaf afdalend de Krimpenerwaard in langs de Benedenberg (een weggetje), dat vrij snel overgaat in Zuidbroek, waar ter rechterzijde een tot B&B omgetoverde boerderij gelegen is. Hier wachtte en verwelkomde ons hartelijk onze gastvrouw Margo (naamgeefster van deze B&B), hielp kiezen voor de juiste plek bij het inparkeren (er was beperkt plaats) en wees ons de richting naar een ruime picknicktafel, waar Leni reeds klaarstond met geurige koffie en voor de liefhebbers welriekende thee.

Voor mijn reisgenote Nelly was dit allemaal bekend terrein. Ze was hier meer geweest, ze hooft hier regelmatig beeld. Margo is niet alleen B&B-gastvrouw, maar organiseert en geeft regelmatig cursussen beeldhouwen en keramiek. Dit wetende kon ik om hier ter plaatse te komen eigenlijk niet verkeerd rijden.

Ondertussen de locatie wat nader beschouwd. Welk landschapsonderdeel wil ik in verf vastleggen? Wat boeit me, waar trekt mijn oog naar toe? Kies ik voor het weergeven van een weids polderlandschap of laat ik me inspireren door een intiem stil idyllisch hoekje in de bongerd? Mijn keus valt op een magnifieke solitair staande boom, die een paar akkers verderop in volle glorie met zijn reusachtig hoge kruin staat te pronken. Tegen de stam rechtop een flinke hoeveelheid planken en een houten ladder. Het lijkt me allemaal uitdagend genoeg. Ik installeer me terstond.

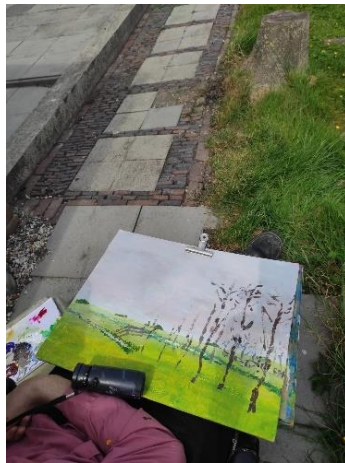
Dit doe ik bij een bovenmaatse houten B&B-gastentafel en bijbehorende dito tuinstoel aan de rand van het perceel. Mijn object van aandacht staat naar schatting zo een 100m verderop achter enkele hekken en afrasteringen voorbij een sloot. Ik kijk, zoek mijn compositie, bepaal het te gebruiken kleurenpalet en maak het me gemakkelijk. Onderwijl installeer ik de ezel en haal verf, kwasten, mes en (geurarme) terpentine uit mijn krat. De terpentine duidt erop, dat ik met olieverf in gevecht en aan de slag ga.

Inmiddels hebben meer liefhebbers van de edele buitenschilderkunst – mijn hier aanwezige clubgenoten – zich verspreid over het terrein een stek gevonden. De weelderige natuurlijke vormen lokken en inspireren. Naarstig is ieder aangevangen haar of zijn intrinsieke kunstzinnige gevoelens op papier of doek im- of expressief creatief te vertolken. De tijd wordt spontaan vergeten, zo gefixeerd wordt er gekeken, gezocht en geschilderd.

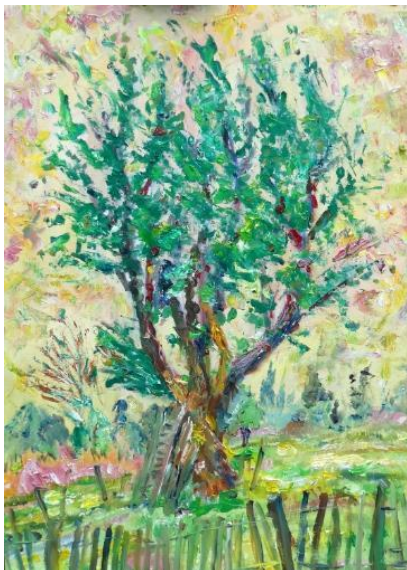
Plots is er dan lunchtijd. We wisselen onze ervaringen van de voorbije ochtend uit en praten met het zicht op de weilanden over koetjes en kalfjes (hoewel hier op het platteland toch niet waargenomen). Tijdens het verorberen van de zelf gesmeerde van huis meegebrachte broodjes en onder het genot van door Leni mee gebrachte melk, karnemelk en snoeptomaatjes komen we even tot rust van onze aangename bedrijvige bedoening.

Mieke

Na de maaltijd gaat ieder naar zijn plekje terug om het onder handen zijnde kunstwerk te voltooien. Het weer is goed, de plek perfect, het gemoed voldaan. Nog even doorzetten tot de laatste streek is gedaan, het kunstwerk voltooid. Want aan alles komt een eind, ook hieraan. Doch eerst het elkaar tonen, wat ieder er zoal gecreëerd heeft. Vanzelfsprekend veel boom en weide. Dus veel groen van blad en gras en blauw van lucht en sloot. Ieder heeft zo te zien zijn uiterste best gedaan. Het plezier spat ervan af.

Jasper

Koos

Ad

Leni

Mienke

Nelly

Piet Tom

Na hartelijk dank voor gastvrouw Margo en dank Leni en Piet Tom voor de organisatie is het tijd om in te pakken en weg te wezen. De tocht huiswaarts richting Moord' zal net zo fraai zijn als de weg heen. Een dag vol met genieten, kunstbeleving, gezelligheid en al wat het leven prettig maakt.

Jasper Westra

Verslag workshop "Model tekenen" door Gerrit van der Beek

dinsdag 10 mei van 20.00-22.00 uur

Op dinsdagavond 10 mei jl. hadden we weer modeltekenen. Altijd een avond waar ik naar uit kijk. Extra leuk, dat ons model een oud lid was en wel Eugeni van Doeland. Jarenlang is ze lid van onze club geweest en zo lang ken ik haar dan ook. Ik vind het altijd extra uitdagend als je iemand al kent, dat je – naast het model goed op papier (ook de voeten!) in de juiste verhoudingen – ook haar karakter op papier weet te treffen.

Teken- en schilderclub "De Goudse Streek"

Eugeni zat perfect stil, wat voor ons heel fijn was. Onder de deskundige aanwijzingen van onze docent Gerrit was het een leerzame avond. Voor de pauze wat korte schetsen en hierna een uitgewerkte tekening. Ik merkte wel, dat door de corona en dus lange tijd geen les van Gerrit een opfriscursus geen overbodige luxe was. Fijn, dat je nu weer een docent als Gerrit tot je beschikking hebt.

Alle 7 aanwezige leden waren zeer gemotiveerd en het resultaat was er dan ook naar!
Na afloop alle resultaten bij elkaar en nog wat goede tips van Gerrit.

Met een tevreden gevoel ging ik weer naar huis.
En Eugeni, jij hebt daar zeker aan bijgedragen.

Toos van Veenendaal

"Schilderkunst van Romantiek tot Abstract – de meest bewogen eeuw van de kunstgeschiedenis"

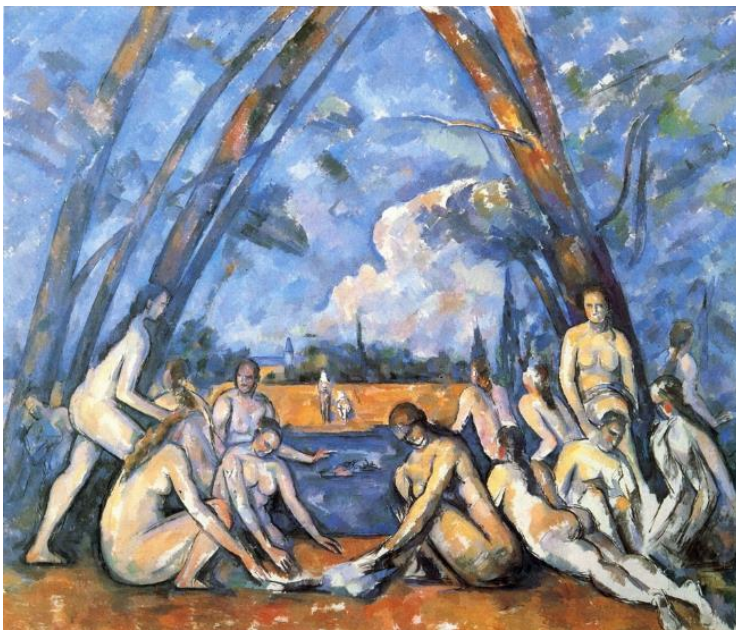
Lezing door kunsthistoricus Pim Brinkman, enige besproken kunstenaars.
Woensdagavond 11 mei vanaf 19.30 uur.

De heldere en boeiende wijze waarop Pim deze bewogen periode in de schilderkunst voor ons heeft gebracht, is niet goed in een verslag weer te geven. Daarom hieronder, in willekeurige volgorde, enige besproken schilders met het deze avond getoonde werk. Deze onvolledige opsomming is voor de lezer wellicht aanleiding om zich meer te verdiepen in het leven en werk van een of meer van deze besproken schilders. (Opm.: de foto's en teksten zijn voor een groot deel van Wikipedia overgenomen)

Paul Cézanne (1839 –1906)

Cézanne was een Franse kunstschilder. Hij behoort tot het postimpressionisme, een Europese kunststroming, die volgt op het impressionisme. Zijn werk vormde een brug tussen het impressionisme en het kubisme.

'De grote baadsters' (*Les grandes baigneuses*) schilderde hij in 1906. Het is uitgevoerd in olieverf op een groot doek (210,5 x 250,8 cm). Het bevindt zich in Gallery 164 in het 'Philadelphia Museum of Art' in Philadelphia – Verenigde Staten.

Paul Cézanne, 1906, "De grote Baadsters"

Gustave Courbet (1819 –1877)

Gustave Courbet was een Frans realistisch schilder en een voorloper van het impressionisme. De kunstenaar deed met zijn schilderijen, die het dagelijkse leven op het platteland als onderwerp hadden, veel stof opwaaien. Dat hij dergelijke onbenulligheden op monumentaal formaat schilderde, dus met de statuur en grandeur van historiestukken, werd in de academische kunstwereld van zijn tijd als aanstootgevend ervaren.

Courbet is een van de belangrijkste schilders van de negentiende-eeuwse stroming van het realisme. Andere kunstenaars, die hiertoe worden gerekend zijn Jean-Francois Millet (de belangrijkste representant van de School van Barbizon) en Honoré Daumier.

Courbet 1855 "Het atelier van de schilder"

'Het atelier van de schilder' is een groots op doek opgezet schilderij (361 x 598 cm groot) voltooid in 1855. Het toont een blik in het atelier van de kunstschilder, die zichzelf centraal in het midden portretteert. Het doek geldt als een markerend werk in de omslag van de rond 1850 nog overwegend idealiserende, academisch georiënteerde Franse kunst naar het realisme. Het schilderij bevindt zich in de collectie van het Musée d'Orsay te Parijs.

Jean-François Millet (1814-1875)

De Franse kunstschilder Millet wordt gerekend tot de School van Barbizon, een kunstenaarsgroep waartoe ook kunstenaars als Jean-Baptiste Camille Corot, Charles-François Daubigny, Théodore Rousseau en de Nederlander Johan Barthold Jongkind behoorden. Millet inspireerde in het bijzonder tijdgenoten als Vincent van Gogh en Eugène Boudin.

'De Arenleesters' is de titel van een schilderij van Millet uit 1857. Het behoort samen met 'Het angelus' – een boer en boerin die aan het eind van de dag met hun werk stoppen – tot zijn bekendste werken. Bij de tentoonstelling op de Parijse Salon kreeg deze realistische voorstelling van drie arme boerenvrouwen veel kritiek te verduren.

Arenleesters (1857) – Jean-François Millet

Caspar David Friedrich (1774 – 1840)

Caspar David Friedrich was een Duits schilder en tekenaar uit de periode van de romantiek. In 1798 ging hij naar Dresden en daar verbleef hij zijn verdere leven. Hij was bevriend met Goethe en Novalis.

Friedrich en zijn vriend Philipp Otto Runge hebben onbewust voor een vernieuwing in de beeldende kunst gezorgd. Friedrich was gefascineerd door het mystieke en had belangstelling voor het raadsel van het leven. Hij gaf het landschap een ziel en maakte de natuur tot klankbord van menselijke gevoelens.

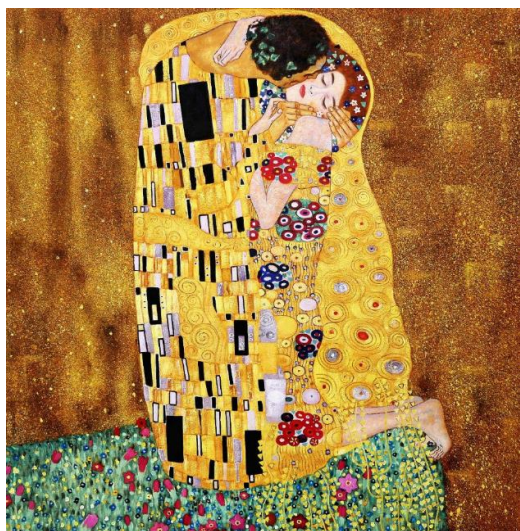

Caspar David Friedrich, *Two Men Contemplating the Moon*, 1825-30

'Twee mannen bij het aanschouwen van de maan' is gemaakt in 1819 – 1820 en is 33 × 44,5 cm groot. Het toont twee figuren in een landschap, tegen een nachtelijke achtergrond

Gustav Klimt (1862-1918)

Gustav Klimt werd als zoon van een graveur in 1862 in Baumgarten geboren. In 1876 ging hij naar de schilderlessen van prof. Julius Victor Berger aan de 'School voor Toegepaste Kunsten' in Wenen. Hij voltooide deze opleiding in 1883 en stichtte in hetzelfde jaar de "Artist Company" die behalve hemzelf uit zijn broer Ernst Klimt uit Francis Matsch bestond. De kunstenaars decoreerden o.a. het Weense Burg-theater. In 1888 wordt Klimt het 'Gouden Kruis van Verdienste' uitgereikt. Enkele jaren na de dood van zijn vader en broer Ernst Klimt richt hij samen met Joseph Maria Olbrich en Josef Hoffmann de "Wiener Secession" op. Hun eerste tentoonstelling vond een jaar later plaats.

Gustav Klimt "De kus"

Klimt richtte een jaar later de "Oostenrijkse Artists Association" op waarvan hij de voorzitter werd. In 1912 reisde hij naar Brussel, Londen en Florence. In 1907 werden door hem de eerste erotische tekeningen gepubliceerd. In 1909 beëindigde hij zijn "gouden periode". Klimt overleed in 1918 in Wenen. Zelfs op de drempel van de eeuw vertegenwoordigde hij het centrum van de Weense kunst. Hij verenigde de diverse richtingen van de internationale kunst en creëerde een synthese van stijlen. Zijn laminaire (gelaagde, red.) stijl geeft de kijker een zeer sensuele en luxe indruk.

William Turner (1775-1851)

Joseph Mallord William Turner werd geboren in 1775. Hij is een van de belangrijkste Engelse kunstenaars, die in 1789 tot de Royal Academy werd toegelaten. Naast zijn studies volgde hij een opleiding bij de aquarelschilder Thomas Malton. Turner nam in 1790 voor het eerst met zijn aquarellen deel aan een tentoonstelling van de Royal Academy, zes jaar later zond hij zijn eerste olieverfschilderij in voor een tentoonstelling aldaar.

Na een periode van reizen, die hem naar Schotland, Zwitserland en Frankrijk voerde, opende hij in 1804 zijn eigen galerie, waar hij zijn schilderijen verkocht.

In 1807 kreeg hij een professoraat aan de Royal Academy en begon hij "Liber Studiorum" bij te houden. Een register, waarin hij de schilderkunst indeelde volgens bepaalde criteria. Een reis naar Italië in 1819/20, waarbij hij lange tijd in Rome verbleef, leidde tot een verandering in stijl, waardoor zijn schilderijen steeds verder van het realisme af kwamen te staan. Deze verandering veroorzaakte felle kritiek, zodat sommige van zijn late werken niet meer in de Royal Academy tentoongesteld werden vanwege de opheffing van het representatieve.

Turner, 1838, *The Fighting Temeraire*

Turners olieverf schilderij 'The Fighting Temeraire' (volledig: 'The Fighting Temeraire, tugged to her last berth to be broken up') maakte hij in 1838 en werd geëxposeerd aan de Royal Academy in 1839.

Turner reisde later herhaaldelijk naar Zuid-Europa, vooral naar Venetië, dat hem boeide door de getransfigureerde (vervormde, omgevormde, veranderde, red.) kleuren en hem inspireerde tot het schilderen van verschillende schilderijen. Hij overleed in 1851 in Chelsea, Londen.

Met zijn in heldere en zuivere kleuren geschilderde doeken behoort hij tot de landschapsschilders van de Romantiek.

Georges-Pierre Seurat (1859-1891)

Georges-Pierre Seurat was een Frans kunstschilder en tekenaar. Het werk van Seurat behoort tot het pointillisme, een schilderijstijl binnen het impressionisme. Hij was samen met Paul Signac de grondlegger van het 19de eeuwse neo-impressionisme.

Georges-Pierre Seurat, *Dimanche d'été à la Grande Jatte*.

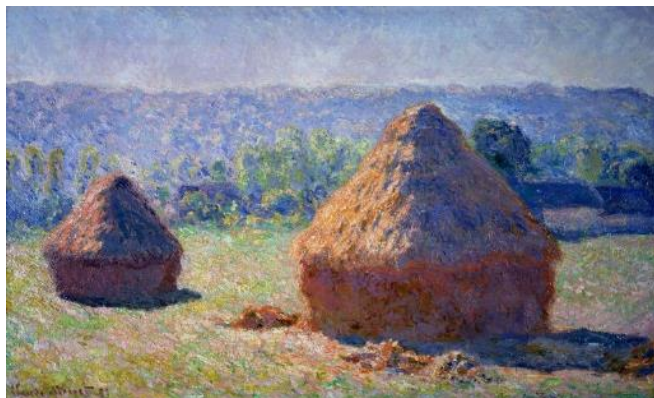
Het inmiddels voor ons bekende werk 'Un dimanche après-midi à l'île de la Grande Jatte', wat betekent 'Een zondagmiddag op het eiland la Grande Jatte', is het beroemdste werk van Seurat. Vanaf 1884 heeft hij twee jaar gewerkt aan dit schilderij totdat het in 1886 voltooid was.

Claude Monet (1840-1926)

Geboren in Parijs, bracht Monet zijn jeugd door in Le Havre, waar hij tussen 1856 en 1858 karikaturen verkocht. In 1859 ging Claude Monet naar Parijs. Hier bezocht hij de Académie Suisse en ontmoette hij Pissarro; in het atelier van Charles Gleyre maakte hij in 1862/63 kennis met Bazille, Renoir en Sisley. In zijn schilderkunst experimenteerde hij met de effecten van het licht in de natuur en hij had succes met zijn werken in de salons van 1865-66. In 1870 trouwde hij met Camille Doncieux, met wie hij naar Londen vluchtte samen met Pissarro om bij het uitbreken van de Frans-Pruisische oorlog aan de dienstplicht te ontkomen.

Monet keerde uiteindelijk terug naar Frankrijk en vestigde zich in Argenteuil bij Parijs. In 1874 nam hij deel aan de eerste Impressionistische tentoonstelling in Parijs. Een van zijn hier tentoongestelde schilderijen, 'Impression, ou Le soleil levant', gaf de naam aan de hele stijl. In 1883 betrok hij een ruim huis in Giverny bij Parijs en liet een Japanse tuinman een tuin volgens zijn ideeën aanleggen, waaraan in 1899 de beroemde waterlelievijver werd toegevoegd. Die vormde tot aan zijn dood in 1926 zijn exclusieve motief.

Monet wordt beschouwd als het toonbeeld van het impressionisme. Hij schilderde de natuur en beeldde de meest uiteenlopende stemmingen uit – die het licht teweegbrengt – door hetzelfde motief op verschillende tijdstippen van de dag te schilderen. Hij was evenzeer gefascineerd door de weergave van de weerspiegelingen van water met zijn weerkaatsingen van licht en schaduw, die hij vooral aantrof in de vijver van zijn tuin in Giverny.

Claude Monet, *Hooibergen aan het eind van de zomer*

Édouard Manet (1832-1883)

De Franse kunstschilder Manet had een andere visie op wat de vorm en inhoud van kunst moest zijn, dan wat in zijn tijd algemeen werd erkend. Volgens de eeuwenoude traditie moest een kunstwerk in de eerste plaats een illusie van de bestaande werkelijkheid bieden. Bovendien moest bij voorkeur een conventioneel onderwerp worden behandeld.

Hij was een sleutelfiguur in de overgang van realisme naar impressionisme. Zijn vroege meesterwerken, zoals *'Le déjeuner sur l'herbe'* en *'Olympia'* waren controversieel en inspireerden een generatie jonge impressionistische schilders.

Édouard Manet, *Een bar in de Folies-Bergère*, 1882

'Een bar in de Folies-Bergère' is het laatste grote werk van Édouard Manet, olieverf op doek, 96 x 130 cm. groot. Het toont een bardame en achter haar de weerspiegelde weergave van de bekende Parijse nachtclub Folies Bergère, waar Manet graag vertoefde. Het schilderij is thans in het bezit van het 'Courtauld Institute of Art' te Londen.

Manet stierf aan een ziekte die het centraal zenuwstelsel aantastte en verlamming veroorzaakte. De oorzaak syfilis was mogelijk al in 1848 opgelopen. Het laatste half jaar van zijn leven had Manet voortdurend pijn. Vlak voor zijn dood in 1883 kreeg hij ook nog koudvuur in zijn been, dat afgezet moest worden.

Vincent van Gogh (1853-1890)

Vincent is in 1853 geboren als zoon van een dominee in Groot-Zundert in de buurt van Breda. Vanaf 1869 werkte hij op de kunstmarkten in Den Haag, Londen en Parijs. Van Gogh wilde vervolgens een opleiding volgen tot lekenprediker, maar werd hiervoor ongeschikt geacht. Hij ging toen daarna een opleiding volgen en als predikant en leraar in de Belgische steenkoolmijnbouw werken. In 1879 besloot hij om schilder te worden en woonde bij zijn ouders in Nuenen. Hij kreeg in de jaren 1883 tot 1885 hier zijn artistieke opleiding van zijn neef Anton Mauve. Tot zijn verhuizing naar Parijs had Van Gogh voornamelijk geschilderd in donkere aardtinten. Na zijn verhuizing in 1885 naar Parijs zou dat veranderen.

In Parijs woonde zijn broer Theo, die hem ook financieel ondersteunde. Hier maakte hij kennis met impressionistische schilders en werd zijn kleurenpalet lichter en lichter. In 1888 verliet hij Parijs om te verhuizen naar Arles. Zijn geestelijke toestand ging in 1889 snel achteruit en een verblijf in het ziekenhuis van Arles en vanaf mei in een gesticht in St. Remy was noodzakelijk. Daar schilderde Vincent in juni van dat jaar *'Sterrennacht'*. In hetzelfde jaar kwam het wegens de geestelijke stoornis tot een fysieke aanval op zijn vriend Gauguin, die naar hem in Arles was gereisd. Hierdoor ontstond er een kloof tussen deze twee schilders en Van Gogh sneed daarna zijn oor af. Uiteindelijk ging Van Gogh in 1890 naar dokter

Gachet in Auvers-sur-Oise nabij Parijs. Deze schilderde zelf en stond op goede voet met meerdere impressionisten.

Vincent van Gogh, Sterrennacht, 1889

In de Provence ontwikkelde Van Gogh een stijl van schilderen, die door expressieve kleuren gekenmerkt wordt. Met deze stijl stond hij samen met Gauguin, Cezanne en Munch aan de voorhoede van het expressionisme en het fauvisme. Hij heeft in diepe armoede geleefd en was financieel afhankelijk van zijn broer Theo. Zijn werken behoren nu tot de populairste ter wereld en brengen op veilingen nu miljoenen op.

Piet Mondriaan (1872-1944)

Mondriaan is een pionier van de abstracte kunst. Zijn oeuvre getuigt van de weg die hij aflegt van figuratie naar abstractie. Vooral zijn latere geometrisch-abstracte werk met de kenmerkende horizontale en verticale lijnen en primaire kleurvlakken is wereldberoemd. Na eerst figuratief gewerkt te hebben, slaat Mondriaan aan het begin van de 20ste eeuw de weg naar abstractie in. In 1911 gaat hij naar Parijs, dé hoofdstad van de moderne kunst. Hij raakt er zo geïnspireerd, dat hij besluit er te gaan wonen. Vlak voor de verhuizing, die in januari 1912 plaatsvindt, schildert hij ‘De grijze boom’ (1911).

Piet Mondriaan De Grijze boom

In ‘De grijze boom’ brengt Mondriaan het onderwerp, de boom, terug naar zijn essentie. De invloed van het kubisme is enorm. Tijdens zijn kort bezoekje aan Parijs is het kubisme al wel het gesprek van de dag, alleen is van Pablo Picasso en Georges Braque – de belangrijkste vertegenwoordigers van het kubisme – dan nog geen werk te zien. Op een tentoonstelling in het Amsterdamse Stedelijk Museum in het najaar van 1911, die Mondriaan mede-organiseert, is het wél te zien. Dan ontdekken ook de Nederlandse schilders wat kubisme behelst. Er is bijvoorbeeld niet langer sprake van letterlijke symboliek, die de betekenis van een schilderij bepaalt. In plaats daarvan doen kleur en lijn dit.

Kazimir Malevitsj (1866-1944)

Malevitsj werd geboren in de buurt van Kiev. Zijn ouders, Seweryn en Ludwika Malewicz, waren Pools. Zijn vader was de manager van een suikerfabriek. Kazimir was oudste van veertien kinderen. Zijn familie verhuisde regelmatig en hij bracht het grootste deel van zijn jeugd in de dorpen van het toenmalige gou-vernement Kiev naast suikerbietplantages door, ver van de culturele centra.

Van 1895 tot 1896 studeerde hij schilderen in Kiev, waar hij les kreeg van Mykola Pymonenko. In 1904, na de dood van zijn vader, vertrok hij naar Moskou. Hij studeerde hier van 1904 tot 1910 aan de "Hogeschool voor Schilderkunst, Plastiek en Architectuur". In dat laatste jaar nam hij ook deel aan de avant-gardistische tentoonstelling Ruiten Boer.

Oorspronkelijk vertoonde Malevitsj' werk impressionistische en symbolistische kenmerken, maar na 1910 koos hij voor een geometrische vormontleding, die hij combineerde met een lyrisch kleurenbeeld. Dit zou leiden tot de bekende futuristische figuratie van de kunstenaar. Zijn kegel- en cilindervormige figuren vinden we terug bij de Franse Fernand Léger, die rond dezelfde tijd leefde en werkte.

Kazimir Malevitsj, Zwart vierkant 1915

'Zwart vierkant' is het beroemdste en meest kenmerkende, suprematistische schilderij van de Russische avant-gardistische schilder Kazimir Malevitsj. Volgens de schilder is het ontstaan in 1913. Dit schilderij werd het eerst getoond op de laatste futuristische schilderijtentoonstelling 0.10 in Sint-Petersburg (toen Petrograd). Het werk is het kenmerkendste voorbeeld van het suprematisme; de eerste kunststroming van abstracte kunst in Rusland.

Malevitsj noemde dit, ook later nog, zijn belangrijkste werk. Het 'Zwart vierkant' is de vormgeving van de absolute nul. Ook voor hemzelf bleef het vierkant een raadsel, dat nooit helemaal werd opgelost. Aan de ene kant had het iets goddelijks en verhevens: het schilderij hing op de tentoonstelling in 1915 in de 'gouden hoek'; de plaats waar en ook de manier waarop bij het gelovige Russische gezin het heilig icoon hangt. Aan de andere kant was het wel door een mensenhand gemaakt. De schilder wilde dat de golflijntjes en de rafelrandjes aan de zijden van het vierkant zichtbaar bleven.

Wassily Kandinsky (1866-1944)

Kandinsky was een Russische schilder en tevens een belangrijk en vernieuwend theoreticus van de abstracte kunst. Geboren in Moskou geboren, bracht hij zijn kindertijd en jeugd door in Odessa. Als schooljongen kreeg hij schilderles. Na de middelbare school studeerde hij rechten en economie, die hij met een succesvol doctoraat afsloot. Reeds in die tijd maakte hij vroege werken in een stijl die toen nog "laat-impressionistisch" was.

Hij werd beroepskunstenaar, nadat hij naar München verhuisd was. Daar studeerde Kandinsky aan een particuliere schilderschool en later werd hij leerling van Franz von Struck aan de Kunstacademie van München. Als kunstleraar en oprichter van de kunstenaarsgroep Phallanx kreeg Kandinsky echter zo weinig respons, dat dit project al in 1904 werd stopgezet. In deze tijd ontmoette hij in München zijn toekomstige partner Gabriele Münter. Samen, als jong kunstenaarssechtpaar, ontwikkelden zij zich in de richting van de expressionistische schilderkunst en met Franz Marc ontstond een van de belangrijkste Duitse kunstenaarsverenigingen, "Der Blaue Reiter".

Wassily Kandinsky

Met het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog werd hij gedwongen naar Moskou terug te keren. In Rusland gaf hij een paar jaar les aan revolutionaire kunstacademies. Reeds in 1922 keerde Kandinsky wegens de Sovjetmachtsstructuur naar Duitsland terug en werd een van de belangrijkste inspiratoren en leraren aan de 1e Hogeschool voor Vormgeving: het "Bauhaus". Dit tijdperk eindigde abrupt met de sluiting van het "Bauhaus" door de nationaalsocialisten.

Als emigrant en later Frans staatsburger had Kandinsky het moeilijker om in Frankrijk, waar kubisme en surrealisme de voorkeur kregen boven abstracte schilderkunst, erkenning als kunstenaar te vinden. Kandinsky overleed in 1944 in Neuilly-sur-Seine. Het schilderen heeft hij nooit opgegeven, zelfs niet op hoge leeftijd.

Sir Lawrence Alma-Tadema (1836-1912)

Lawrence Alma-Tadema werd geboren in Nederland in 1836 en overleed in 1912 te Wiesbaden. Hij schilderde in de Victoriaanse stijl en zijn werk wordt gekenmerkt door aandacht voor detail. Al tijdens zijn leven werd hij geëerd om zijn vakmanschap. In het Verenigd Koninkrijk werd hij in 1899 door koningin Victoria tot ridder geslagen.

Sir Lawrence Alma-Tadema, Een ideale plek

Als schilder viel hij op door een klassieke onderwerpkeuze, gladde afwerking en realistische stofuitdrukking. Hij werd beroemd door zijn historische afbeeldingen van luxe en decadentie in het Romeinse Rijk, met smachtende figuren in prachtige marmeren interieurs, afgebeeld tegen een achtergrond van een blauwe Middellandse Zee of een azuurblauwe hemel.

Pablo Picasso (1881 - 1973)

Picasso werd als Pablo Ruiz geboren in Malaga. In het mooi ingerichte museum aldaar is veel van zijn werk te bewonderen. Op 12-jarige leeftijd begon hij onder leiding van zijn vader, professor in de kunst, te schilderen. Eerst ondertekende hij zijn schilderijen met de naam Pablo Ruiz, later met Pablo Picasso. Picasso was namelijk de meisjesnaam van zijn moeder. In 1897 won hij in Madrid en Malaga al medailles met zijn schilderijen. Hij bezocht de 'Koninklijke Academie van San Fernando' in Madrid. Hij verliet het na korte tijd, omdat hij een hekel aan de didactische werkvormen had. In 1901 begon hij zijn 'blauwe periode' en had hij zijn eerste tentoonstelling in Parijs. Drie jaar later verhuisde hij naar de Franse hoofdstad.

Picasso, Moeder en zoon aan het strand

Na zijn 'blauwe periode' volgde in Parijs zijn 'roze periode'. In 1907 maakte hij kennis met Georges Braque en begon hij aan nieuwe, kubistische schilderijen. Het eerste beeld dat in deze stijl van Picasso werd geschilderd, was 'Les Femmes d'Alger'. In de volgende jaren werkte hij nauw samen met Braque en Derain. Er volgden talrijke tentoonstellingen in Europa en de Verenigde Staten. Picasso ontwikkelde het "synthetische kubisme" door te werken met grote, platte, symbolische vormen. In 1925 nam hij deel aan de eerste groepstentoonstelling van surrealistische kunst in Parijs.

Bij het uitbreken in 1936 van de Spaanse Burgeroorlog steunde hij de republikeinen tegen Franco. Uit dankbaarheid werd hij later benoemd tot directeur van het Prado in Madrid. De jaren van de Tweede Wereldoorlog bracht hij door in Parijs. Hij overleed op 8 April 1973 in zijn villa in Mougins bij Cannes. Bij leven een buitengewoon kunstenaar. Hij initieerde verandering van tijdperken, zijn schilderijen zijn in deze periode van cruciaal belang. Hij was de belichaming van de "moderne kunstenaar" en zijn werken zijn ongekend populair.

Verslag "burgemeester kijken"

Donderdagavond 19 mei 20.00-21.00 uur

Als liefhebber van het portretteren heb ik lang geaarzeld om als deelnemer aan dit festijn mee te doen. De opzet spreekt me niet zo aan. Mijn grootste bezwaar is, dat er voornamelijk n.a.v. foto's geschilderd en dat het kijken, het observeren van het model geminimaliseerd en daardoor het uiteindelijk resultaat vlakker wordt. De foto is dan uitgangspunt en niet de schets, waar lijn en vorm fysiek worden ervaren. De destijds bij de allereerste poseersessie van 'Ster op het doek' voor een onzer jaarlijkse clubexposities opgedane ervaringen bevielen mij niet zo. Zodra het beoogde model (m) de plaats van actie had betreden, sprongen de fotonemers (v) op hem af al dan niet op zijn schoot om alles zo goed mogelijk digitaal vast te willen en te kunnen leggen. Mijn pogingen om dit met grafiet op papier ter studie te doen (dat was immers de bedoeling en afspraak) werden zodanig gefrustreerd, dat van goed schetsen geen sprake meer kon zijn. Mijn gedachten waren en zijn: 'Waarom iemand een tijd lang voor schetswerk te laten poseren, als dit in de praktijk niet goed mogelijk blijkt?'

Gelukkig zijn hierna duidelijker regels afgesproken. Eerst zo'n drie kwartier gelegenheid tot schetsen, daarna een kwartier voor het maken van foto's ter ondersteuning van de latere creatieve thuisarbeid ter voltooiing van dit magnum opus. Je hoopt, dat alles nu beter zal verlopen. Wel krap tijd voor een goede opname van gelaats- en persoonskenmerken voor het produceren van een karaktervol portret. Ook een model moet m.i. hier tijd in investeren. Ben ik de enige, die zo denkt?

Met onze 'Ster' – de Goudse burgervader Pieter Verhoeve – was de afspraak gemaakt, dat om 20.00 uur met poseren zou worden begonnen. De deelnemende clubportrettisten hadden het voorafgaande half uur benut om zich met hun geëigende schetsmateriaal achter de door Koos reeds neergezette ezels te installeren en zaten om die tijd dan ook op hun post, in afwachting op wat komen zou, luchtig met elkaar te converseren. Maar zoals ieder belangrijk personage staat het gewichtig om niet exact op tijd dus later te arriveren. Het werd dus ruim een kwartier, want waarschijnlijk druk, druk, druk...

Na een aangeboden en in dank aanvaarde kop koffie en een voorstellingsronde met voor ieder een persoonlijk woordje met dito handdruk konden we aan de geplande uitvoering van het inschetsen beginnen. Na een korte gedachtewisseling over het verloop van deze avond besloot Gouda's eerste burger – omhuld met een blinkend opgepoetste, zwaar zilveren (of verzilverde) ambtsketen – niet in een stoel (al dan niet achter een tafel) te gaan zitten, maar te blijven staan. Achteraf een rampzalige beslissing. Hij stond letterlijk geen seconde stil, draaide zijn lichaam constant alle kanten op. Bewoog voortdurend zijn hoofd op en neer, zijn armen zij- en opwaarts, keek ieder vriendelijk, nieuwsgierig en verwachtingsvol aan. Was dit loskomende bewuste ingehouden spanning, onhoudbare nervositeit? We zaten erbij en keken ernaar.

Als individueel tekenaar in een groepsgebeuren is het moeilijk ingrijpen, want je wilt je collega's niet in hun concentratie storen. Ingrijpen had natuurlijk wel gemoeten. Als kunstenaar moet je de regie bij jouw creatie hebben en houden, die niet uit handen geven. Anders wordt het resultaat beslist een rommeltje. Spreek een volgende keer af, wie in een dergelijke situatie het voortouw neemt. Voor tekenaars en model duidelijker en rustgevender. Het kan helpen bij de wederzijdse concentratie.

Positief is dat ons uitverkozen model veel van zichzelf prijs gaf, zich liet kennen. We mochten veel van hem weten, maar niet zijn pincode. Hij zat strak in het pak een licht blauwgrijs of grijsblauw (daar wil ik vanaf wezen) kostuum. Droeg suède-lederen puntschoenen, die mij aan die van Hugo de Jonge deden denken. Is dit eenzelfde mate van ijdelheid?

Zijn speciale carré-vormige manchetknopen met hierop een voorstelling van een Goudse stadsgezicht, waar hij speciaal onze aandacht op vestigde, doen dit wel vermoeden.

Ter onzer motivatie vertelde hij dat er al eens eerder een schilderij van hem was gemaakt. Deze schilder had dit n.a.v. een pasfotootje gedaan. Het resultaat wilde hij ons niet onthouden, had het voor ons naar het NMC meegenomen en toonde het met gepaste trots. Uit een vraag van een van mijn collega-schilders bleek, dat dit niet ergens pontificaal in de huiskamer aan de wand hing, maar ergens boven, in een niet nader omschreven vertrek. Als schilder weet je, dat je bij vergroten de ingeslopen fouten exponentieel vergroot. We keken ernaar en dachten bij onszelf: dit doen we anders, meer naar onze smaak, ieder op zijn of haar eigen wijze. Beter! Dat laatste zal echter nog moeten blijken.

Zijn voorkeur gaat uit naar schilderijen geschilderd in die van de Gouden Eeuw (Vermeer), wat een sterke voorkeur voor realistisch werk doet vermoeden. Van abstractie moest hij niet veel hebben (of was dit onze conclusie?). Hoe we ook te werk zullen gaan, door bij jezelf te blijven – wat techniek, stijl, kleur en vormgeving betreft – ontstaat het beste werk. Dus beste mede "Ster"-schilders pak je kwast, penseel, mes, krijt, pen of tekenstift en ga ongehinderd vrij van conventies ongeremd aan de slag! Zet hem er gekleurd op!

Jasper Westra

Wat je nog meer wilt weten

Aandacht voor het geheel

Hendrik Petrus Berlage (1856-1934) is een van de bekendste en ongetwijfeld een van de invloedrijkste architecten, die Nederland in de twintigste eeuw heeft gekend. In tegenstelling tot veel van zijn tijdgenoten – die teruggrepen naar bouwstijlen uit het verleden – is hij de geschiedenis als de belangrijkste vernieuwer ingegaan.

Vanaf het einde van de 19de eeuw was het rationalisme een belangrijke architectuurstroming. Berlage ontwierp van daaruit de plattegrond voor een gebouw met vlakke bakstenen muren en gebruik van natuursteen ter accentuering van belangrijke punten. Een van de kenmerkendste eigenschappen van Berlages werk is, dat zijn ontwerpen zijn gebaseerd op het idee van het "Gesamtkunstwerk", de synthese van verschillende kunsten. Naast het functionele omhulsel, met vaak uitgebreid aandacht voor details, ontwierp hij integraal ook het interieur en de omgeving. Hierin werd veelal een waterpartij opgenomen. Het Jachtslot St. Hubertus, geïnspireerd op het Engelse country-house, voltooid in 1920 vind ik persoonlijk wel het voorbeeld van Berlages ideeën en uitwerking van een "Gesamtkunstwerk".

Berlage heeft een uitgebreid oeuvre aan ontwerpen op zijn naam staan. Het loopt uiteen van kantoorgebouwen tot woonhuizen en ontwerpen voor stadsuitbreidingen zoals het Laakkwartier in Den Haag. Daarnaast ontwierp hij ook interieurs voor rijke opdrachtgevers, allerhande meubels en metaalwerk voor zijn Amsterdamse verkooplokaal 't Binnenhuis en gebruiksglas, jaarbakers en glaskristallen voor de Glasfabriek Leerdam en ook grafisch werk, zoals boekbanden.

Aan al deze ontwerpen lagen in principe sobere ontwerpprincipes – socialistische Arts-and-Crafts-idealen – ten grondslag. Uitgangspunt voor Berlage daarbij was allereerst de constructie, waaraan decoratie ondergeschikt en dienend werd toegevoegd. In de praktijk hield hij zich echter niet zo streng aan zijn eigen regels. Toch is hij, met name door zijn vele publicaties, bekend als architect met een zeer sobere ontwerpfilosofie.

'De Koopmansbeurs' aan het Damrak in Amsterdam is een van Berlage's belangrijkste ontwerpen en wordt beschouwd als het begin van de moderne architectuur in Nederland. Berlage deed mee aan de voor de bouw van de beurs uitgeschreven prijsvraag. Hij behaalde de vierde prijs, maar kreeg uiteindelijk toch de opdracht. De bouw van de beurs startte in 1898 en werd voltooid in 1903.

Tijdens een bezoek aan de Verenigde Staten in 1911 raakte Berlage onder de indruk van het werk van Frank Lloyd Wright en andere belangrijke Amerikaanse architecten. Tot het einde van Berlages carrière is deze Amerikaanse invloed in zijn ontwerpen duidelijk aanwezig.

Het in 1935 voltooide Kunstmuseum Den Haag – toen nog het Gemeentemuseum (Berglage zelf maakte de oplevering niet mee) – wordt door velen beschouwd als zijn meesterwerk.

Kunstmuseum Den Haag, van Wikipedia

Natuurlijk bewonder je tijdens het komende museumbezoek aan het Kunstmuseum de werken van Mondriaan, maar let als je daar rondloopt ook eens op dit "Gesamtkunstwerk" van Berlage. Dit als mogelijke inspiratie voor je eigen toekomstige "Gesamtkunstwerken". Ik doel daarbij op: 'het geheel aan grote lijnen, details en omgeving'.

Koos

Tips

Kleurenleer van Itten

De kleurencirkel van Itten

Primair: rood, geel en blauw

Secundair: oranje, groen en violet

Tertiair: ontstaan door menging van een primaire en secundaire kleur

De zeven kleurcontrasten van Itten:

1. Het kleur-tegen-kleur contrast: alle zuivere verzadigde kleuren, rood-geel-blauw is het sterkst
2. Het licht-donker contrast: zwart-wit is het sterkst.
3. Het warm-koud contrast: rood-oranje (cadmium licht) tegen blauwgroen (mangaan-oxide) is het sterkst.
4. Het complementair contrast: rood-groen of geel-paars of oranje-blauw, complementaire paren versterken de kleur het meest.
5. Het simultaan contrast: het verschijnsel dat en willekeurige kleur de complementaire-kleur virtueel oproept, zo neemt grijs binnen oranje schijnbaar een blauwe tint aan.
6. Het kwaliteitscontrast: verzadigd tegen onverzadigd, door menging met wit, zwart of grijs, waarbij grijs gemakkelijk het simultaan contrast opwekt.
7. Het kwaliteitscontrast: veel van een of twee kleuren tegenover weinig van een andere kleur.

Agenda

Juni 2022

Donderdag 9 juni	20.00- 22.00 uur	Vrij Portret- en modeltekenen met model. (Zie artikel in dit blad)
vrijdag 17 juni	nadere info van de museumcom- missie.	Museumbezoek aan Kunstmuseum Den Haag. (zie artikel in dit blad)
dinsdag 21 juni	10.00-15.00 uur	Buiten schilderen bij de kinderboerderij in Gouda. (zie artikel in dit blad)

Juli 2022

Augustus 2022

woensdag 17 au- gustus	nader	optie: Museumbezoek aan het Rijksmuseum te Am- sterdam
---------------------------	-------	--

September 2022

Maandag 12 sep- tember	nader	Wellicht al spullen naar de Agnietenkapel bren- gen.
Dinsdag 13 sep- tember	09.00-	Schilderijen brengen en inrichten Agnietenkapel
Dinsdag 13 sep- tember	20.00 uur	Opening van de expositie door de burgemeester van Gouda

Woensdag 14 september	10.00-17.00 uur	Expositie open voor publiek
Donderdag 15 september	10.00-17.00 uur (en mogelijk tot winkelsluitings-tijd)	Expositie open voor publiek
Vrijdag 16 september	10.00-17.00 uur	Expositie open voor publiek
Zaterdag 17 september	10.00-17.00 uur	Expositie open voor publiek
Zaterdag 17 september	17.00-	Ophalen schilderijen, afbreken expositie en overbrengen naar NMC
vrijdag 17 juni	nadere info van de museumcommissie	Museumbezoek aan Kunstmuseum Den Haag
dinsdag 21 juni	10.00-15.00 uur	Buiten schilderen bij de kinderboerderij in Gouda. (nader via mail commissie buitenschilderen)

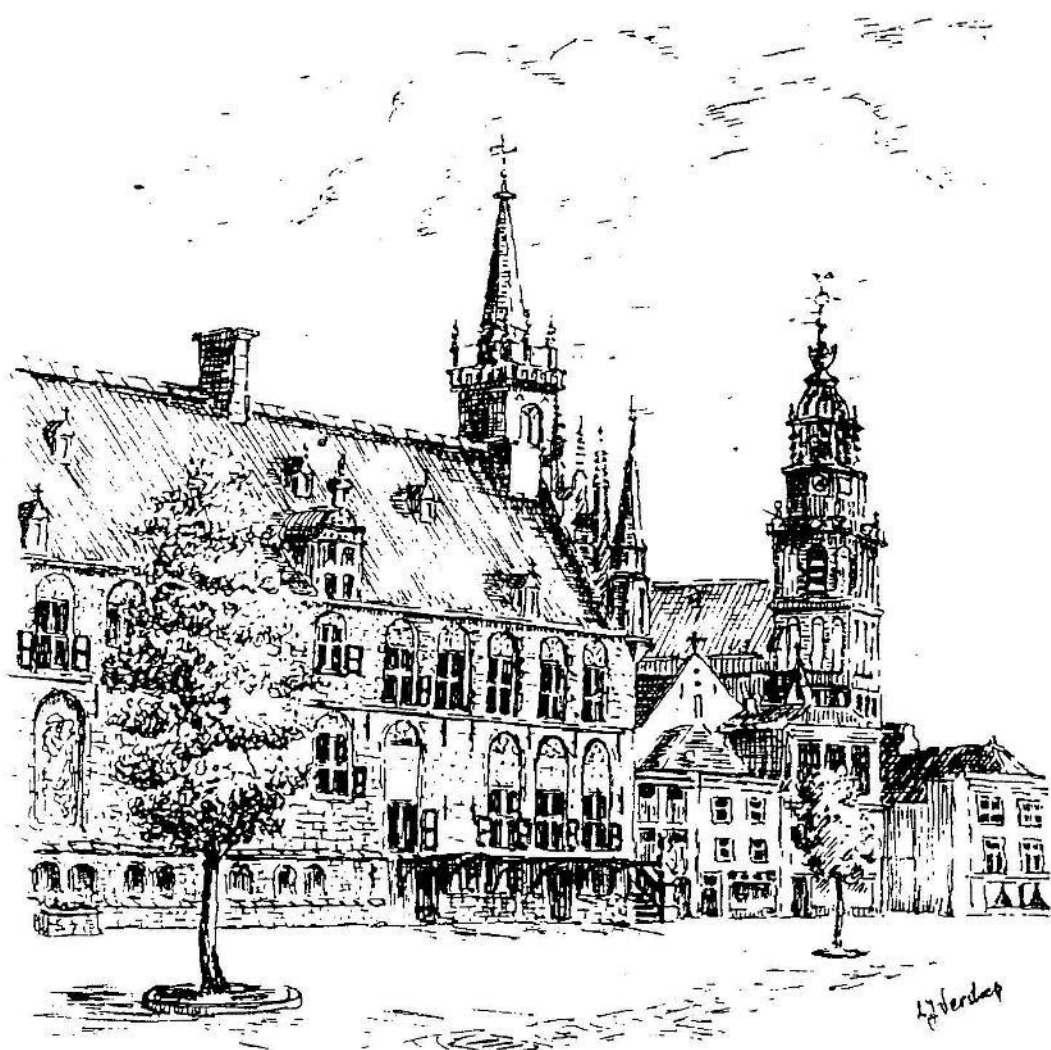
Verjaardagen

Juni 2 Hoesna Kallan
 10 Arnoud Molenaar
 20 Hilde Laan
 23 Leo Zonneveld
 29 Joke Duits

***Wij wensen alle jarigen een
fijne verjaardag!***

"Streeknieuws"
een uitgave van
Teken- en schilderclub
"De Goudse Streek"

Atelier:
Nelson Mandela Centrum
Bernadottelaan 79
2806 JM Gouda

www.degoudsestreek.nl

